

SANFE DEMELI

Sebennikela
Watson Goodman

SANFE DEMELI

“Sanfe Demeli” sebenna ka ke sebenfuranin ye walisa mɔgɔ mana ta yɔrɔ o yɔrɔ, a be se ka a ta a yere kun. Ko kelen sebenna sebenfura o fura kan. O kɔ, Ala ka kuma yɔrɔ dow sebenna ka kepe ni o ko kelen ye. O cogo la, Ala ka kuma be a yere jeya.

Ala ka kuma be bɔ sanfe, ka tilennenya nege di, i n’a fɔ kɔngɔ ni minnɔgɔ. Ni mɔgɔ dɔ be nimisi k’a ka jurumu bila, ka da Matigi Yesu Krisita la ko a ye Kisibaa ye, ni a dusukun bee ye, Ala na A yere jira a la ka A ka pagali ni here bila o tigi dusukun na. O bee sera ne yere dusu la san 1937 la. Kabini o tuma la, ne pagalila nin jepɔgɔnya la, ne ni Matigi ce. N b’i deli sisan, ko n’i ma i yere di Matigi ma fɔlɔ, i k’a ke bi yere!

—Watson Goodman (1920-2002)

Ala ye an kanu cogo min na, a ye o jira nin de fe, ka an jurumutɔ to, Krisita sara an ye. –Romɛkaw 5.8

Temenkan seli surunyalen, Yesu y'a don ko a ka waati sera ka bo nin dije la ka taa a Fa fe. Ayiwa, a yere ka mago minnu be dije la, a tun ye minnu kanu, a ye olu kanu fo a laban. –Yuhana 13.1

“Kanuya si te yen min ka bon ka temen nin kan ko, mago ka a ni di a teriw koson.” –Yuhana 15.13

Ani Yesu Krisita, Seere Tilennen, suw la kununnen folo, dugukolo kan masakew ka Masake, olu ka neema ni dususuma di aw ma. Min ye an

kanu ka an tila an ka jurumuw la ni a yere joli ye. –Jirali 1.5

Kanuya be nin de la: A te ko an ye Ala kanu mene, nka ale de ye an kanu ka a Denke ci ka na, a ka ke an ka jurumu juru sara ye.

–1 Yuhana 4.10

“K'a masoro Ala ye dije kanu haali, fo a ye a Denke kelenpe di, walisa mago o mago dara a Denke la, o kana halaki, nka o ka penamaya banbali soro.” –Yuhana 3.16

Matigi y'i jira an na ka korɔ, a ko: “Israel, ne be i kanu ni kanuya banbali ye. O de koson, ne ye ne ka jumaya to i fe.” –Jeremi 31.3

Yesu Krisita ka Alamaya

Ala nesiran gundo ka bon kosebe, sosali te o la. Ala farikoloma y'i jira. Jo dira a ma Ni Senu fe. Melekew y'a ye. Waajuli kera a ko la siyaw cema. Dannaya kera a la dije la. A korotara ka taa noro la.

–1 Timote 3.16

Folofolo, sani dije ka da, min be wele Kuma, o tun be yen. O Kuma tun be Ala da fe, o Kuma tun ye Ala de ye. O Kuma kera mogo ye ka sigi an cema. An y'a noro laje, ... a falen be neema ni tipe la.

–Yuhana 1.1, 14

O kow bee kera ten walisa Matigi tun ye min fo kira do da la, o ka

dafa, ko: “A file, npogotigi ce donbali na konɔ ta ka denke bange, o tɔgɔ na da ko Emanuel,” o korɔ ko Ala be an cema. –Matiyu 1.22, 23

“Ne ni ne Fa ye kelen de ye.”

–Yuhana 10.30

Yesu y'a jaabi ko: “Filipe, bi ma ne ni aw bila jagon fe, halibi i ma ne don wa? Min je dara ne kan, o je dara ne Fa kan. I dun b'a fo cogo di ko ne ka ne Fa jira aw la? I ma da a la ko ne be ne Fa la, ko ne Fa be ne la wa? Ne be kuma minnu fo aw ye, ne te olu fo ne yere ma, nka ne Fa min be ne la, o de be a ka kewalew ke.” –Yuhana 14.9, 10

Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ ko Yesu ye Ala Denke ye, Ala tolen be o la, o fana tolen be Ala la. -1 Yuhana 4.15

Meleke y'a jaabi ko: "Ni Senu be na i kan, Ala Kɔrɔtalenba ka sebaaya na biri i kun na. O de kosɔn i bɛna den senuma min bange, o na wele Ala Denke." -Luka 1.35

K'a masɔrɔ den bangeran ye. Denke dira an ma. Kuntigiya na da a kaman na. A tɔgɔ na da ko: "Kabako, Jɛ Jirabaa, Sebaayatigi Ala, Badaa Fa, Here Kuntigi." -Esayi 9.5

Ka a to o kuma la, sankaba manamanatɔ dɔ nana u datugu. Ku-

makan dɔ bɔra o sankaba la ko: "Nin ye ne Denke kanulen ye, a ko ka di ne ye haali. A' ye a lamɛn." -Matiyu 17.5

Yesu y'a mɛn k'u ye o fiyɛntɔ kɔrɔ gen. Yesu y'a kumbɛn k'a fɔ a ye ko: "I dara Mɔgɔ Denke la wa?" A y'a jaabi ko: "Jɔni don, Matigi, walisa ne ka da a la?" Yesu y'a fɔ a ye ko: "I jɛ be min na, ni a be kuma i fɛ, o [Ala Denke] don." -Yuhana 9.35-37

Alaya ka dafalɛnya farisogoma sigilen be ale [Krisita Yesu] la.

-Kolosekaw 2.9

Yesu b'a yere ko fo an ye

Yesu ye u jaabi ko: “Aw ye duguma taw ye, ne kɔni ye sanfe ta ye. Aw ye nin dije taw ye, nka ne te nin dije ta ye.” Yesu ye u jaabi ko: “Tije tije la ne b'a fo aw ye ko: Sani Ibrahim ka bange, o y'a soro ne be yen.”
–Yuhana 8.23, 58

Yesu y'a fo u ye ko: “Ne de ye jenamaya dumunifen ye. Mogo min nana ne ma, kongo tena o mine fewu. Min dara ne la, minnogo tena o mine abada.”
–Yuhana 6.35

“Ka ne to dije la, ne ye dije ka kene de ye.”
–Yuhana 9.5

Yesu y'a fo ko kura ko: “Tije tije la ne b'a fo aw ye ko: Ne ye sagabon da ye.”
–Yuhana 10.7

Yesu y'a fo a ye ko: “Ne de ye su kununni ni jenamaya ye. Min dara ne la, hali ni o sara, a na jenamaya.”
–Yuhana 11.25

“Aw be ne wele Karamogo ani Matigi, aw ye tije fo, katuguni ne y'o ye.”
–Yuhana 13.13

Yesu y'a jaabi ko: “Ne de ye sira ye, ani tije, ani jenamaya. Mogo si te na ne Fa ma, ni a ma temen ne fe.”
–Yuhana 14.6

O kɔ Yesu y'a fɔ ko mɔgɔw k'u sigi bin kan. A ye o nbuurukun duuru ni jɛgɛ fila ta, k'a jɛ kɔrɔta san fɛ ka barika da Ala ye. O kɛlen, a ye o nbuurukunw karikari k'u di a ka kalandenw ma, olu y'u di jama ma. U bɛɛ ye dumuni kɛ k'u fa. Dumuni kunkurun minnu tora, kalandenw ye olu cɛ ka segi tan ni fila fa. O dumunikelaw tun ye cɛ waa duuru jɔgɔn ye, musow ni denmisenw sen t'o la.

–Matiyu 14.19-21

Yesu tilalen kɔ kuma la, a y'a fɔ Simɔn ye ko: “I ka kurun madon dun na, ka aw ka jɔw fili ji la ka

mɔnni kɛ.” Simɔn y'a jaabi ko: “Karamɔgɔ, an sira baara la, an ma foyi mine, nka i ka kuma kɔsɔn, ne na jɔw fili ji la.” O kelen kɔ u fɛ, u ye jɛgɛ caman mine, fo u ka jɔw binna tigeli la. –Luka 5.4-6

Fiyentɔ fila sigilen tun bɛ sira da la. U y'a mɛn ko Yesu be tɛmɛn, u pɛrɛnna ko: “Matigi, Dawuda Bɔnsɔn, makari an na!” Yesu... ko: “Aw b'a fɛ ne ka mun de kɛ aw ye?” U ko: “Matigi, an jɛw ka yeli kɛ.” U hine donna Yesu la, a magara u jɛw la, o yɔrɔnin bɛɛ u ye yeli kɛ. U tugura Yesu nɔfɛ.

–Matiyu 20.30, 32-34

Yesu Krisita ye Dabaa ani Matigi ye

K'a masɔɔ ale [Krisita] de la fen bɛɛ dara, sankolola fenw ani dugukolo kan fenw, fen yetaw ni fen yebaliw, masayaw ni matigiyaw ni kuntigiyaw ani fangaw. U bɛɛ dara a fe ani a ye. –Kolosekaw 1.16

Fen bɛɛ dara ale de fe. Fen o fen dara, o si ma da ni ale nɔ te.
Yuhana 1.3

...Nenkunw bɛɛ ka jɔ a la ko Yesu Krisita ye Matigi ye. O na nɔɔɔ da Fa Ala kan. –Filipekaw 2.11

Ala...kumana an fe nin laban donw na a Denke da la. Ala ye o

sigi ka ke fen bɛɛ ciyentalala ye. A ye dijɛw da fana o barika la.

–Heburuw 1.1, 2

“O de y'a to Israel bɛɛ k'a dɔn k'a jɛya ko aw ye nin Yesu min gengen jiri la, Ala ye o ke Matigi ni Krisita ye.” –Kɛwalew 2.36

Nin de y'a to Krisita sara ka jɛnamaya ko kura, walisa a ka ke mɔgɔ salenw ni mɔgɔ jɛnamaw bɛɛ Matigi ye. –Romɛkaw 14.9

Ala ye kantigi ye. Ale de ye aw wele ka ke a Denke an Matigi Yesu Krisita jɛjɔgɔnw ye.

–1 Kɔrentekaw 1.9

E kɔni, mun y'a to i bɛ i balima jalaki? E fana, mun y'a to i bɛ i balima mafijɛya? An bɛɛ na jɔ Ala ka kiritigɛ yɔrɔ la.

–Romɛkaw 14.10

...Krisita Yesu...bɛna kiri tige mɔgɔ jɛnamaw ni suw kan,... Krisita nali ni a ka masaya kosɔn.

–2 Timote 4.1

“Mɔgɔ Denke mana na ni a nɔrɔ ni a ka mɛlɛkɛw bɛɛ ye, a na sigi a ka masasigilan nɔrɔma kan. Siyaw bɛɛ na lajɛ a jɛ kɔrɔ. A na u fara ka bɔ jɔgɔn na, i ko bagan-genna bɛ a ka sagaw ni a ka baw

fara ka u bɔ jɔgɔn na cogo min na.”

–Matiyu 25.31, 32

“Fa Ala tɛ kiri tige mɔgɔ si kan, nka a ye kiri ko bɛɛ di a Denke ma.”

–Yuhana 5.22

O na jira ni Ala bɛ mɔgɔw ka ko dogolenw kiri tige Krisita Yesu bolo don min na ka kɛɛ ni ne ka Kibaru Duman fɔlen ye.

–Romɛkaw 2.16

“Yesu y'a fɔ an ye ko an ka mɔgɔw waaju k'a jira u la k'a jɛya ko Ala ye min sigi ka kɛ jɛnamaw ni suw kiritigɛla ye, o ye ale de ye.”

–Kɛwalew 10.42

8 Kunmaboli be soro Yesu Krisita kelenpe de fe

“Ne de ye da ye. Ni min donna ne fe, o na kisi. A na don ka bo ka dumunike yoro soro.” –Yuhana 10.9

Yesu y’a jaabi ko: “Ne de ye sira ye, ani tije, ani jenamaya. Mago si te na ne Fa ma, ni a ma temen ne fe.” –Yuhana 14.6

“O de y’a to ne y’a fo aw ye ko, aw na sa ka aw to aw ka jurumuw la. Owo, ni aw ma da a la ko: ‘Ne ye ale de ye’, aw na sa ka aw to aw ka jurumuw la.” –Yuhana 8.24

O de koson fana, minnu be gere Ala la ale [Yesu] bolo, a be se ka olu kisi fo a laban, k’a masoro a jenama don badaa-badaa ka delili ke u ye. –Heburuw 7.25

A dafalen ko, a kera badaa kisili dabobaa ye a kan minebaaw bee ye. –Heburuw 5.9

Faranfasi si te, magow bee ye jurumu ke, u bee desera Ala noro la. Jo be di u ma gansan Ala ka neema barika la, Krisita Yesu ka kunmaboli fe. –Romekaw 3.23, 24

“Kisili te soro do were si la Yesu ko, katuguni an ka kan ka kisi togo min fe, o do were ma di magow ma sankolo jukoro ale togo ko.”

–Kewalew 4.12

Ala ma a latige ko an ka diminya soro, fo kisili, an Matigi Yesu Krisita barika la. –1 Tesalonikekaw 5.9

Kunmabɔli bɛ sɔrɔ Yesu Krisita kelenpe de fɛ 9

Nka Ala de barika la aw bɛ Krisita Yesu la. Ala ye Yesu kɛ an ka hakilitigiya ni an ka tilennenya ye. An bɛ saniyali ni kunmabɔli fana sɔrɔ ale la. –1 Kɔrentekaw 1.30

Yesu Krisita ye a yere di an kosɔn, walisa a ka an kunmabɔ ko juguw bɛɛ ma, ka mɔgɔ dɔw saniya ka u kɛ a yere kelenpe taw ye, u jijalen kɛwale jumanw bɛɛ kɛli la. –Tite 2.14

A' ye barika da Fa Ala ye ni jagali ye, ale min ye se di aw ma ka aw niyɔrɔ sɔrɔ a ka mɔgɔ senu-maw ka ciyen na keneyeelen na. A ye an tila ka bɔ dibi fanga la ka an

ladon a Denke kanulen ka masaya la. An ye kunmabɔli sɔrɔ ale de la, jurumuw yafa kɔni.

–Kolosekaw 1.12-14

U bɛ dɔnkili kura da ko: “E de ka kan ni o kitabu mineli ye ka a taamashyɛnw wuli, katuguni i fagara, i ye mɔgɔ dɔw kunmabɔ Ala ye ni i joli ye, ka bɔ bɔnsɔnw bɛɛ ni kanw bɛɛ ni mɔgɔw bɛɛ ani siyaw bɛɛ la.” –Jirali 5.9

... Taama kanuya la, i ko Krisita fana ye an kanu ka a yere di an kosɔn ka kɛ sɔnni fen ni saraka ye Ala ye, suma diyalan juman. –Efesekaw 5.2

Janko jo dilen ko an ma Yesu joli barika la, an na kisi Ala ka dimin-ya ma ale barika la.

–Romekaw 5.9

“Sabu nin ye ne joli ye, Ala ka layidu sigili joli. A bonna mago caman ka jurumuwa yafa kama.”

–Matiyu 26.28

K'a masoro aw b'a don ko aw ma kunmabo ni fen tolitaw ye, i ko wari ni sanu, ka bo aw taama cogo fufafu la, aw kalanna o min na aw fafefe. Nka aw kunmabora ni Krisita joli ye, o ka fisa fen bee ye. Ale kera i ko sagaden, no si t'a la, nogo yoro t'a la.

–1 Piere 1.18, 19

Nka ni an be taama kene la, i ko Ala yere be kene la cogo min na, an ye jengonw ye, a Denke Yesu joli be an saniya jurumuwa bee ma.

–1 Yuhana 1.7

Nka Krisita joli be saniyali ke ka temen o kan kosebe! A y'a yere di Ala ma saraka fipentan ye, badaa Ni barika la. Ale joli na an dusukunw saniya kewale salenw ma, walisa an ka baara ke Ala jenama ye.

–Heburuw 9.14

An be jagali kosebe Ala la an Matigi Yesu Krisita barika la, o min ye an ni Ala ce ben sisan.

–Romekaw 5.11

Aw kisilen be nɛema de barika la dannaya fe, o ma bo aw yerew la de, Ala ka nilifen don. O te kewalew no ye, walisa mogo si kana a yere bonya. –Efesekaw 2.8, 9

Jo dira an ma dannaya barika la. O de koson here donna an ni Ala ce an Matigi Yesu Krisita barika la. –Romekaw 5.1

K'a masoro Krisita Yesu la, bolokoli wo, bolokobaliya wo, nafa te o si la. Dannaya min be baara ke kanuya barika la, nafa be o de la. –Galasikaw 5.6

“Da Matigi Yesu la, i na kisi . . . .”
–Kewalew 16.31

K'a masoro min bangeri Ala fe, o be se soro dije kan. Se min be soro dije kan, o ye nin de ye, an ka dannaya. –1 Yuhana 5.4

U y'a jininka ko: “An ka kan ka mun ke walisa ka Ala sago ke? Yesu ye u jaabi ko: “Ala sago ye nin de ye, ko Ala ye min ci, aw ka da o la.” –Yuhana 6.28, 29

Nka nin kow sebenna walisa aw ka da a la ko Yesu ye Krisita ye, Ala Denke, ani walisa aw ka penamaya soro ale togo la o dannaya fe. –Yuhana 20.31

An Matigi Yesu Krisita Fa Ala ka tanu, o min ye makari Fa ni dusu saaloli bɛɛ tigi Ala ye.

–2 Kɔrentekaw 1.3

Ala were jumen bɛ tilenbaliya kow yafa ka jine a ka mɔgɔw to tolenw ka jurumu kɔ, i ko e? Matigi diminnen tena to badaa k'a masɔrɔ makari ka di a ye haali.

–Mise 7.18

K'a masɔrɔ i ka jumaya yelenna fo sankolo la, i ka kantigiya sera fo sankabaw ma.

–Zaburuw 108.5

Matigi ka makariba kosɔn, an ma halaki ka ban, a ma a ka hine-

ba mabɔ an na fewu. Olu bɛ kura-ya sɔgɔma o sɔgɔma. A ka kantigiya tɛ ban abada.

–Jeremi ka majumatɔkan 3.22, 23

A bɛ makari min kɛ a jesiranbaaw la, o ka bon, o bɛ sankolo ni dugukolo cɛ janya bɔ. Nka Matigi ka jumaya bɛ to a jesiranbaaw kan, tuma bɛɛ ni waati bɛɛ la. A ka tilennenya bɛ to u denw ta denw kan.

–Zaburuw 103.11, 17

An yerɛw ye kewale juman minnu kɛ, olu nɔ tɛ dɛ, a yere ka makari nɔ don, o kɛra bange ko kura koli ani Ni Senu ka kurayali fɛ.

–Tite 3.5

Ayiwa Matigi ko: “Aw ka na, an ka jɔgɔn faamu. Hali ni aw ka jurumuw bilenna kosebe, u na jɛya i ko neje. Hali ni u bilenna fo ka fin, u na jɛya i ko sagasi jeman.”

–Esayi 1.18

Yesu ye o ye minke, a diminna. A y’a fɔ a ka kalandenw ye ko: “A’y’a to denmisenw ka na ne ma, aw kana u bali, katuguni Ala ka masaya ye olu bɔjɔgɔnkow de ta ye.”

–Marka 10.14

Ni Senu ni kɔjɔmuso b’a fɔ ko: “Na!” Min b’a men, o k’a fɔ fana ko: “Na!” Minnɔgɔ be min na, o ka

na. Min b’a fe, o ka jɛnamaya ji min gansan.

–Jirali 22.17

Minnɔgɔtɔw, aw bɛɛ ka na ji boyi da la. Wari tɛ minnu fe, a’ ye na sanni ke ka dumuni ke. A’ ye na diwen ni nɔnɔ san ni wari tɛ, sɔngɔ t’a la.

–Esayi 55.1

Seli laban don na, seli donba kɔni, Yesu y’i jɔ jama cɛma ka pɛren ko: “Minnɔgɔ be min na, o ka na ne ma k’i min.”

–Yuhana 7.37

“A’ ye na ne ma, aw minnu bɛɛ sɛgennen bɛ, ni aw doninen bɛ, ne na lafiya di aw ma.”

–Matiyu 11.28

Ala denw ni Sitane denw bɛ dɔn ka bɔ jɔgɔn na nin de la: Min tɛ to ka tilennenya kow kɛ, o ma bɔ Ala la, ani min tɛ a balima kanu fana.

–1 Yuhana 3.10

Ala Ni Senu bɛ minnu jɛmine, o-lu bɛɛ ye Ala denw ye. Aw ye Ni min sɔrɔ, o tɛ jɔnya ni ye, fo aw ka siran tun, nka aw ye denya Ni sɔrɔ. O de barika la, an bɛ pɛren ko: “Aba, an Fa!”

–Romɛkaw 8.14, 15

Walisa aw ka kɛ jalakibali jelenw ye, Ala den jalakibaliw, mɔgɔ tulo

gelenw cɛma, k’a sɔrɔ aw bɛ yeelen bɔ u cɛma i ko lanpa bɛ yeelen bɔ diɲɛ la cogo min na.

–Filipekaw 2.15

O de kosɔn Matigi ko: “A’ ye bɔ u cɛma ka fara u la. Aw kana maga fɛn saniyabali si la. Ni aw ye o kɛ, ne na sɔn aw ma. Ne na kɛ aw fa ye, aw na kɛ ne denkɛw ni ne denmusow ye. Matigi Sebaaya-bɛɛtigi ye o fɔ.”

–2 Kɔrentekaw 6.17, 18

O bɛɛ n’a ta, minnu sɔnna a ma ka da a la, a ye fanga di olu bɛɛ ma ka kɛ Ala denw ye. –Yuhana 1.12

Farisogo ka kewalew jirala, olu file: jatoya, nɔgolenya, kakalaya, boli batoli, subaaya, juguya, sɔsɔli, kele, keleya, diminya, bila nɔgɔn na kow, farali, kan tilali, koniya, dɔlɔtɔya ni ko kolonya ani olu bɔnɔgɔnkow. Ne be aw lasɔmi i ko ne tun y'a fo aw ye ka ban cogo min na ko minnu be o kow ke, olu tena don Ala ka masaya la fewu.

–Galasikaw 5.19-21

Ni diwen je bilennen be kanga jifilen kɔnɔ, ni a be furufuru tuma min na, i kana a file. A laban na, a be mɔgo cin i ko sa, ka sɔgoli ke i ko sa jugu. –Ntalenw 23.31, 32

An ka taama sebeya la i ko tilefe-la cogo. An ka an yerew tanga juguya ni dɔlɔtɔya ni jatoya ni kakalaya ni kelew ni keleya ma. Aw ka Matigi Yesu Krisita don aw kan na i ko dulɔki. Aw kana aw farisogo nege kow jesigi.

–Romekaw 13.13, 14

Mɔgo minnu be soli ka wuli ka taa minnifen farinma min ka men u je na su fe ka u jenamini, bɔne be olu ye. –Esayi 5.11

Dolo ye mafineya fen ye, minnifen farinma be balawu lawuli, mɔgo o mɔgo be a caman min, o ye hakilintan ye. –Ntalenw 20.1

Yesu y'a jaabi ko: "I ka i Matigi Ala kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ani i ni bɛɛ ni i hakili bɛɛ. O ye ci fɔlen fɔɔfɔɔ ni ciw bɛɛ la belebele de ye. A filanan bɔlen bɛ o fɛ ko, i ka i mɔgɔ jɔgɔn kanu i ko i yɛɛ."

–Matiyu 22:37-39

Yesu taato sira fɛ, cɛ dɔ bolila ka i jɔngiri a kɔrɔ, k'a jininka ko: "Karamɔgɔ juman, ne ka kan ka mun kɛ walisa ne ka jɛnamaya banbali sɔrɔ?" Yesu y'a fɔ a ye ko: "Mun na i bɛ ne wele juman? Juman si tɛ, Ala kelen kɔ. I bɛ ci fɔlenw dɔn ko: 'I kana mɔgɔ faga. I kana jatɔya kɛ. I kana sonyali kɛ.

I kana nkalon da i mɔgɔ jɔgɔn na. I kana mɔgɔ si tɔjɔ. I ka i fa ni i ba bonya.'" O cɛ ko: "Karamɔgɔ, ne ye o ci fɔlenw bɛɛ mara kabini ne denmisɛnma." Yesu y'a mafilɛ ni kanuya ye k'a fɔ a ye ko: "Fɛn kelen b'i jɛ. Taa i bolofɛnw bɛɛ feere ka o wari di faantanw ma. O tuma la, i na nafoloba sɔrɔ sankolo la. O kɔ, na tugu ne la." O cɛ jɛ kumuna o kuma kosɔn. A jɛnasisilen taara k'a masɔrɔ nafoloba tun b'a fɛ.

–Marka 10:17-22

Sira dɔ tilennen bɛ mɔgɔ jɛ na, nka o laban ye saya sira ye.

–Ntalenw 16:25

Aw kana aw yere w lafili. Mago te yele ba Ala ma. Mago mana fen o fen dan, a be o de suman tige.

–Galasikaw 6.7

Denmisenw, mago si kana aw lafili. Min be to ka tilennenya kow ke, o tilennen be i ko Krisita yere tilennen be cogo min na. Min be to ka jurumu ke, o bora Sitane de la, katuguni Sitane be jurumu ke kabini folefole. –1 Yuhana 3.7, 8

Aw m'a don ko kojugukelaw tena Ala ka masaya soro wa? Aw kana aw yere w lafili. Kakalaw wo, bolisonnaw wo, jatow wo, cejogon ninaw wo, sonyalikelaw wo, wasa-

baliw wo, dolotow wo, nenilikelaw wo, binkannikelaw wo, olu si tena Ala ka masaya soro.

–1 Korentekaw 6.9, 10

Aw kana to magow ka aw lafili ni kuma fu ye, k'a masoro o kow de b'a to Ala ka diminya be se kan bilali denw ma. –Efesekaw 5.6

Aw ka ke Ala ka kuma kebaaw ye, aw kana ke a menbaaw ye doron, ka aw yere w lafili. –Yakuba 1.22

“Mago caman bena na ne togo la k'a fo ko u yere w ye Krisita de ye. U na mago caman lafili.”

–Matiyu 24.5

Jurumu donna diɲe la mɔgɔ ke-
len barika la, saya fana donna ju-
rumu barika la. Saya sera Hada-
madenw beɛ ma ten, k'a masɔrɔ u
beɛ ye jurumu ke. –Romɛkaw 5.12

Nege dun mana kɔnɔ ta, a be juru-
mu bange. Ni jurumu kɔgɔra, a be
saya bange. –Yakuba 1.15

Farisogo kow miirili ye saya de
ye nka Ni Senu ko miirili ye ɲena-
maya ni hɛrɛ de ye: Farisogo kow
miirili ye Ala juguya ye, sabu a
kololen tɛ Ala ka sariya ye. A tɛ se
ka o ke fana. –Romɛkaw 8.6, 7

“Mɔgɔ min be jurumu ke, o de na
sa. Fa ka tilenbaliya doni tena da a

denke kan, denke ka tilenbaliya
doni tena da a fa kan. Mɔgɔ tilen-
nen ka tilennenya na jate a yere
kun. Mɔgɔ jugu ka juguya na da a
yere kun.” –Ezekiel 18.20

“ ‘ Nka an ka kan ka ɲagali ka an
ɲenaje, k'a masɔrɔ i dɔgɔke min file
nin ye, o salen tun be, a ɲenamaya-
ra. A tun tununna, a yera.’ ”
–Luka 15.32

Tilennenya be mɔgɔ ɲenamaya,
nka mɔgɔ min be tugu ko jugu
nɔfɛ, o be taa saya la.
–Ntalenw 11.19

Jurumu sara ye saya ye.
–Romɛkaw 6:23

A kununni ka bɔ suw cema, o y'a jira ko Ala Denke don ka keɲe ni senuya Ni ye, ko sebaayaba b'a fe, Yesu Krisita an Matigi.

–Romekaw 1.4

O kumaw fɔlen kɔ, a perenna ni kanba ye ko: “Lazare, bɔ kenema.” Su bɔra, a senw ni a bolow meleken tun don ni fini ye, kunnasiri tun be a jeda la. Yesu y'a fɔ u ye ko: “A' y'a foni, k'a bila ka taa.”

–Yuhana 11.43, 44

“Ne Fa be ne kanu, katuguni ne be ne ni di walisa k'a ta ko kura. Mɔgɔ si tɛ ne ni mine ne la, nka ne

yerɛ b'a di. Se be ne ye ka ne ni di, se be ne ye ka a ta ko kura. O ci de fɔra ne ye ne Fa fe.”

–Yuhana 10.17, 18

A gerɛla u la k'a bolo da su talan kan, su tabaaw y'u jɔ. Yesu ko: “Kamalen, ne b'a fɔ i ye, wuli!” A wulila k'i sigi ka kuma damine.

–Luka 7.14, 15

“Ne jɛnama don, ne tun sara, a file, ne jɛnama be to badaabadaa. Saya ni Hadesi konnɛgɛw be ne bolo.”

–Jirali 1.18

An jugu min na ban fen beɛ kɔ, o ye saya de ye. –1 Kɔrentekaw 15.26

Matigi ko, ... 'I kana batofen were si ke i fe ne ko.

'I kana ja desenen si dila i yere ye, wala fen si bisigi, sankolola fen wo, dugukolo kan fen wo, dugukolo jukoro ji la fen wo. I kana i biri u koro, i kana baara ke u ye ....

'I kana Matigi i ka Ala togo fo fu, k'a masoro min be Matigi togo fo fu, Matigi tena o tigi jalakibali to.

'I hakili to lafiye don na k'a saniya, i ko Matigi i ka Ala y'a fo i ye cogo min na. I ka baara ke tile woro koro ka i ka baara bee ke.

'I ka i fa ni i ba bonya, i ko Matigi i ka Ala y'a fo i ye cogo min na ....

'I kana mogo faga.

'I kana jatoya ke.

'I kana sonyali ke.

'I kana nkalon da i mogo jogon na.

'I je kana bo i mogo jogon muso fe. I je kana bo i mogo jogon ka so fe, wala a ka foro, wala a ka jonke, wala a ka jonmuso, wala a ka misi, wala a ka fali fe. I je kana bo i mogo jogon ka fen si fe.' "

– Duteronome 5.7-21

“K’a masoro Ala new yelelen don ka mago file, a be mago senda kow bee kolosi. Dibi wala saya suma te yen ka ke tilenbaliya kebaaw dogo yoro ye.”
–Job 34.21, 22

“Mago do be se ka i dogo yoro do la ni ne te a ye wa? Yala ne te sankolo ni dugukolo fa wa?” Matigi ko ten.
–Jeremi 23.24

Ne na taa min ka mabo i la, ne na boli ka taa min, ni i te yen? Ni ne yelenna sankolo la, i be yen, ni ne ye ne da kaburu kono, a file, i be yen. Dibi te ye i je na, su be yeelen bo i ko tile, su ni kene ka kan i je na.
–Zaburuw 139.7, 8, 12

Matigi je be yoro bee ka mago juguw ni mago jumanw kolosi.
–Ntalenw 15:3

Dafen si dogolen te Ala ma. An ka kan ka an ka kojew fo min ye, fen bee lankolon don, u dayelelen be o je koro.
–Heburuw 4.13

“Fen si dogolen te min tena bo kene kan. Gundo si te ni a tena don.”
–Luka 8.17

A b’a fe u ka Ala jini, ni u moli keto be se ka a soro, hali k’a soro a yoro man jan an si la.
–Kewalew 17.27

“Mɔɔɔ Denke na a ka melekew ci. Fɛn o fɛn bɛ mɔɔɔ kunnatiɲɛ ani minnu bɛ ko juguw ke, melekew na olu labɔ a ka masaya la. U na olu fili gantugu tasuma la, u na kasi k’u jinw jimi yen.”

–Matiyu 13.41, 42

Mɔɔɔ juguw bɛ taa lahara, ani siya minnu bɛɛ bɛ jine Ala kɔ.

–Zaburuw 9.18

“Olu na taa tɔɔɔ banbali la, mɔɔɔ tilennenw na taa jɛnamaya banbali la.”

–Matiyu 25.46

Nka sankolo ni dugukolo sisanlama maralen bɛ halakili kama ni ta-

suma ye Ala ka o kuma kelen barika la. Kiri na tige Ala jɛsiranbaliw kan ka u halaki don min na, u maralen bɛ o don kama.

–2 Piere 3.7

Olu ka tɔɔɔ na ke halakili banbali ye. U na gen ka bɔ Matigi ni a ka sebaaya nɔɔɔ kɔɔɔ a na tuma la.

–2 Tesalonikekaw 1.9

“Ni i bolo wala i sen bɛ ke saba-bu ye ka jurumu lase i ma, a tige ka a fili. I sen kelen tigi wala i bolo kelen tigi ka don jɛnamaya la, o ka fisa i ma i sen fila tigi ni i bolo fila tigi fililen ye tasuma banbali la.”

–Matiyu 18.8

“K’a masoro a ye don do sigi, a na kiri tige diɲe bee kan ni tilen-nyenya ye a ka ce jɛnatomɔlen bolo. A ye taamashyen jɛlen ke o la mɔgɔw bee ye, katuguni a y’a lakunun ka bo suw cema.” –Kewalew 17.31

O bee b’a jira ko Matigi be se ka Ala jɛsiranbaaw tila koroboli la, ka kojugukelaw mara kiri don jɛ toro kama. –2 Piere 2.9

Ne ye suw bee ye, kunbabaw ni dogomanninw, u jɛlen be masasi-gilan jɛ korɔ. Kitabuw dayelela, kitabu were dayelela, o ye jɛnamaya kitabu ye. Kiri tige ra suw kan ka keɲe ni u ka kewalew ye.

–Jirali 20.12

Kanuya be dafa an fe nin de la, walisa an ja ka geleya kiri tige don na, katuguni ale be cogo min na, an fana be diɲe la o cogo de la.

–1 Yuhana 4.17

A latigera ko mɔgɔw ka sa siɲe kelenpe. O ko, kiri na tige.

–Heburuw 9.27

Katuguni wajibi don an bee ka jo Krisita jɛ korɔ a ka kiri tige yoro la, walisa mɔgɔw bee kelen-kelen ye min ke k’a to farikolo la, ko juman wo, ko jugu wo, a ka o sara soro.

–2 Korontekaw 5.10

O cogo la an bee kelen-kelen na an yerew ka kojew jate Ala jɛ korɔ.

–Romekaw 14:12

Nka o hake ko ni Ala ka nilifen te cogo kelen na. Ni mogo kelen ka hake y'a to mogo caman sara, a jelen don ko Ala ka neema ni nilifen min be bo mogo kelen ka neema la, Yesu Krisita kani, olu jiginna mogo caman kan ka caya ka temen o hake ko kan. –Romekaw 5.15

O de koson, a te ke ka kepe ni mogo sago ye wala a boli cogo. A be ke ka kepe ni makarikela Ala sago ye. –Romekaw 9.16

“Ala be kuncabaaw keke, nka a be neema di yeremajiginlenw ma.”

–1 Piere 5.5

K'a masoro aw be an Matigi Yesu Krisita ka neema don, ko ale

tun ye fentigi ye, nka a y'a yere ke faantan ye aw koson, walisa aw ka fentigiya a ka faantanya fe.

–2 Korentekaw 8.9

Hakew cayara yoro min na, Ala ka neema cayara yen ka temen o kan kosebe, walisa jurumu ye kuntigiya ke saya barika la cogo min na, o cogo la Ala ka neema ka kuntigiya ke tilennenya barika la jenamaya banbali kama, Yesu Krisita an Matigi barika la.

–Romekaw 5.20b, 21

Cidenw tun be seereya ke Matigi Yesu kununni ko la ni sebaayaba ye. Neemaba tun be u bee kan.

–Kewalew 4.33

“Ne b’a fɔ aw ye ko ayi dere, nka ni aw ma nimisa aw ka jurumuw la, aw bee na halaki ten.”

–Luka 13.3

A tun be welewele da ko: “A’ ye nimisa aw ka jurumuw la, katuguni sankolo masaya surunyara.”

–Matiyu 3.2

Piere y’a fɔ u ye ko: “A’ ye nimisa aw ka jurumuw la, aw bee kelen-kelen ka batise Yesu Krisita tɔgɔ la, walisa aw ka jurumuw yafa sɔrɔ. Ala na Ni Senu di aw ma. O de y’a to a’ ye nimisa aw ka jurumuw la ka segin Ala ma walisa aw ka jurumuw ka jɔsi ka bɔ yen,

walisa Matigi ka dususuma waati di aw ma.” –Kewalew 2.38; 3.19, 20

“Aw ye sariya tiɲe ko minnu ke ka aw yerew jalaki, a’ ye olu fili yɔrɔ jan.”

–Ezekiel 18.31

Mɔgɔ min be a ka hakew dogo, o ka ketaw te ɲe, nka min be i jɔ u la ka u dabila, makari na ke o la.

–Ntalenw 28.13

K’a masɔrɔ ɲenasisi min be ben Ala sago ma, o de b’a to mɔgɔ be kɔsegin k’a cogo yeɓema ka kisili sɔrɔ, a te nimisa o la, nka diɲe ka ɲenasisi be na ni saya ye.

–2 Kɔrentekaw 7.10

“Ni mɔgɔ jugu yelemana ka a ka jurumu dabila, ni a ye ne ka ko latigelenw sira taama ka tije fɔ ka tilennenya kow ke, siga t’a la a jɛ-nama na to, a tena sa.”

–Ezekiel 18.21

Mɔgɔ jugu ka a ka sira jugu bila, mɔgɔ tilenbali ka a ka miirili juguw bila. A ka kɔsegin Matigi, an ka Ala ma, o na makari a la, k’a masɔrɔ ale bɛ yafali ke ka caya. –Esayi 55.7

“Ko waajuli na ke a tɔgɔ la siyaw bɛɛ cɛma k’a damine Jerusalem, ko mɔgɔw ka nimisa u ka jurumuw la walisa u ka jurumu yafa sɔrɔ.”

–Luka 24.47

“Balimaw, aw k’a dɔn ko jurumuw yafa ko bɛ fɔ aw ye Yesu la. Ala y’a kɔrɔta k’a sigi a kinin fe ka a ke Masake ni Kisibaa ye, walisa Israel ka se ka nimisa ka jurumuw yafa sɔrɔ.”

–Kewalew 13.38; 5.31

“Ne jɔlen file da la ka da kɔnkɔn. Ni mɔgɔ dɔ ye ne kan men ka da yeɛ ne ye, ne na don o yɔrɔ ka dumuni ke o fe, a na dumuni ke ne fe.”

–Jirali 3.20

Yesu ye o mɔgɔw ka dannaya ye minke, a y’a fɔ cɛ fanfilasalen ye ko: “Ne denke, i ka jurumuw yafara i ma.”

–Marka 2.5

Ala ka neema y'i jira mɔgɔw bɛe kisili kosɔn. O neema bɛ an kalan ko an ka ban Ala ɲesiranbaliya ni nin diɲe nege juguw ma, ka taama nin waati la ni hakili sigilen ni tilennenya ni Ala ɲesiran ye.

–Tite 2.11, 12

A' ye miiri sanɛ fenw na, aw kana miiri dugukolo kan fenw na.

–Kolosekaw 3.2

Aw kana diɲe kanu, aw kana diɲe kɔnɔ fenw kanu. Ni mɔgɔ dɔ bɛ diɲe kanu, Fa Ala kanuya tɛ o tigi kɔnɔ fewu. Katuguni fen minnu

bɛɛ bɛ diɲe la, farisogo nege, ɲɛ nege, ani diɲe ka yerejiranciya, olu si tɛ bɔ Fa Ala la, u bɛ bɔ diɲe de la.

–1 Yuhana 2.15, 16

Aw ni dibi la kɛwale nafantanw kana ɲɛ, nka aw ka u kɔrɔfɔ yere.

–Efesekaw 5.11

Jatɔw! Aw m'a dɔn ko diɲe teriya ye Ala juguya de ye wa? Min b'a fɛ ka kɛ diɲe teri ye, o bɛ a yere kɛ Ala jugu de ye. –Yakuba 4.4

“Aw ka aw ko ka aw saniya. Aw ka aw ka kɛwale juguw bɔ ne ɲɛ kɔrɔ ka ko jugu keli dabila.” –Esayi 1.16

Bange ko kura

“Ne na dusukun kura di aw ma ka ni kura don aw la. Dusukun gelen min be aw konɔ i ko kabakurun, ne na o bo yen ka dusukun numan di aw ma.” –Ezekiel 36.26

Aw y’a don ko Krisita tilennen don, o de kosɔn, aw ka kan k’a don ko mɔgo o mɔgo be tilennenya kow ke, o banger a ale de fe. An y’a don ko mɔgo o mɔgo banger Ala fe, o si te to ka jurumu ke, katuguni Ala Denke be o mara, Sitane te maga a la. –1 Yuhana 2.29; 5.18

Aw bilara aw dan na ka ke Ala ka senumaw ye, aw jatera tilennenw

ye Matigi Yesu Krisita tɔgo la ani an ka Ala Ni barika la.

–1 Korɛntekaw 6.11

Yesu y’a jaabi ko: “Tijɛ tijɛ la ne b’a fo i ye ko: Ni mɔgo ma bange ko kura, a te se ka Ala ka masaya ye.” –Yuhana 3.3

O de y’a to ni mɔgo do be Krisita la, a kera dafen kura ye. Fen korɔw temenna. A file, fen bee kera kura ye. –2 Korɛntekaw 5.17

K’a masɔro aw banger ko kura, nka o ma ke ni si tolita ye, fo si tolibali, Ala ka kuma jenama bembali barika la. –1 Piere 1.23

Saya Jurumu ta fan fe, kununni ka ɲenamaya Krisita la

29

**A ye an lakunun ɲɔɲɔn fe fana ka
an sigi ɲɔɲɔn fe sankolo yɔrɔw la
Krisita Yesu la. –Efesekaw 2.6**

**Krisita yere ye an ka jurumuw ta
a farikolo la gengenjiri kan, walisa
an ka ke salenw ye jurumu ta fan
fe, ka ɲenamaya tilennenya kama.
Aw keneyara a gosili nɔw fe.**

–1 Piere 2.24

**Ayiwa ni aw ni Krisita kununna
ɲɔɲɔn fe, aw ka to ka sanfe fenw
jini, Krisita sigilen be Ala kinin fe
yen. A' ye miiri sanfe fenw na, aw
kana miiri dugukolo kan fenw na.
Aw sara, aw ka ɲenamaya ni
Krisita dogolen be ɲɔɲɔn fe Ala fe.**

**Krisita ye aw ka ɲenamaya ye. Ni
a y'i jira tuma min na, aw ni ale na
jira ɲɔɲɔn fe nɔrɔ la.**

–Kolosekaw 3.1-4

**Minnu ye Krisita Yesu taw ye, o-
lu ye farisogo ni a negela kow ni a
sagola kow gengen jiri la ka u faga.
An ɲenama don Ni Senu barika la,
o de kosɔn an ka taama Ni Senu
barika la. –Galasikaw 5.24, 25**

**An minnu sara jurumu ta fan fe,
an na to ka jurumu ke cogo di? O
cogo la aw fana ka aw yerew jate
suw ye jurumu ta fan fe, ka aw jate
ɲenamaw ye Ala ta fan fe Krisita
Yesu la. –Romekaw 6.2, 11**

Min ye danni ke a farisogo ye, o na tolilenya sɔɔ ka bɔ farisogo la. Min ye danni ke Ni Senu ye, o na jenamaya banbali suman tige ka bɔ Ni Senu fe. –Galasikaw 6:8

“Musa ye nsiranɛge sa kɔɔta jiri la kungokolon kɔɔ cogo min na, wajibi don Mɔgo Denke ka kɔɔta ten de, walisa mɔgo o mɔgo dara a la, o ka jenamaya banbali sɔɔ.”
–Yuhana 3.14, 15

“Jenamaya banbali ye nin de ye ko, u be e don ko i ye Ala sebe kelenpe ye, ka Yesu Krisita don, i ye o min ci.”
–Yuhana 17.3

Min dara a Denke la, jenamaya banbali be o tigi fe. Min te son ka

Denke kan mine, o tena jenamaya sɔɔ, nka Ala ka diminya tolen be o kan.
–Yuhana 3:36

Ala ka nilifen ye jenamaya banbali de ye Yesu Krisita an Matigi la.
–Romekaw 6.23

“Tipe tipe la ne b’a fo aw ye ko: Min ye ne ka kumaw lamɛn ka da ne cibaa la, jenamaya banbali be o tigi fe. O sen te kiri la, nka a bɔra saya la ka don jenamaya la.”
–Yuhana 5.24

An Kisibaa Krisita Yesu ye o neema jira sisan, katuguni ale de ye saya barika ban, ka jenamaya ni tolibaliya jira kene kan Kibaru Duman fe.
–2 Timote 1.10

Ala Ni ka seereya ani an ni ka seereya bɛ bɛn jɔŋɔn ma ko an ye Ala denw ye. **-Romɛkaw 8.16**

O seereya file nin ye, ko Ala ye jɛnamaya banbali di an ma, o jɛnamaya bɛ sɔrɔ a Denke la. O Denke bɛ min fɛ, jɛnamaya bɛ o fɛ. Ala Denke tɛ min fɛ, jɛnamaya tɛ o fɛ fewu. Aw minnu dara Ala Denke tɔŋɔ la, ne bɛ nin kow sɛbɛn ka ci aw ma. **-1 Yuhana 5.11-13a**

“Ne ka ci fɔlɛnw bɛ min kɔnɔ ni a bɛ u kɛ, o de bɛ ne kanu. Min bɛ ne kanu, ne Fa na o kanu, ne fana na o kanu, ka ne yɛrɛ jira a la.” **-Yuhana 14.21**

Tilennɛnya na hɛrɛ bange, tilennɛnya den na kɛ lafiya ni mara kojuman ye tuma bɛɛ.”

-Esayi 32.17

Aw ye Ala denkew ye, o de kosɔn Ala ye a Denke Ni ci ka na don an dusukunw na. O Ni bɛ pɛrɛn ko: “Aba, an Fa.” **-Galasikaw 4.6**

Nin de y’a to an b’a dɔn ko an tolen bɛ ale la ani ale tolen bɛ an na, katuguni a ye a Ni dɔ di an ma. **-1 Yuhana 4.13**

Ni an bɛ a ka ci fɔlɛnw mara, an b’a dɔn o de la ko an bɛ ale dɔn. **-1 Yuhana 2.3**

“Nka sisan, ne be taa i fe, ne be nin kow fɔ ka ne to dije la fɔlɔ, walisa ne ka pagali dafalen ka sɔrɔ u kɔnɔ.”
–Yuhana 17.13

K’a masɔrɔ Ala ka masaya te dumuni ni minni ko ye, fɔ tilennenya ni dususuma ni pagali Ni Senu barika la.
–Romɛkaw 14.17

“Aw pagalilen na ji bɔ kisili kɔlɔnw kɔnɔ.”
–Esayi 12.3

Ne ni Krisita gengenna jiri la jɔgɔn fe. Ne jɛnama don, ne yere te mɛnɛ, Krisita de be jɛnamaya ne kɔnɔ. Ne be jɛnamaya min na sisan, ne be taama o la Ala Denke

dannaya barika la. Ale de ye ne kanu k’a yere di ne kosɔn.

–Galasikaw 2.20

“Ne ye o kow fɔ aw ye walisa ne ka pagali ka ke aw kɔnɔ, ani aw ka pagali ka dafa.”
–Yuhana 15.11

I na jɛnamaya sira jira ne la. Ne falen be pagali la i jɛ kɔrɔ, nisɔn-diya kow be i kinin fe badaa.

–Zaburuw 16.11

Aw ma ale ye fɔlɔ, o bɛɛ n’a ta aw b’a kanu. Hali ni aw jɛw t’a la sisan, aw dalen be a la. O de kosɔn aw be pagali ni pagaliba nɔɔrɔma ye, o dan te se ka fɔ.
–1 Piere 1.8

“Nka ni aw ma Matigi kan mine, ni aw jengena ka mabɔ a ka ci fɔlen la, Matigi bolo na aw kele i ko a ye aw benbaw kele cogo min na.”
–1 Samuel 12.15

Aw be aw yerew don min bolo ka ke o ka jon ye ka o kan mine, aw be min kan mine, aw m’a don ko aw ye o tigi ka jon ye wa? Ni jurumu ka jonya don, o laban ye saya ye. Ni kan mineli ta don, o laban ye ti-lennenya de ye.
–Romekaw 6.16

Ka lafiya di aw ma an fe, aw minnu tɔrɔlen be. O na ke ni Matigi Yesu y’i jira ka bɔ sankolo la ni a ka sebaaya melekew ani tasuma

manaba ye tuma min na, ka hake bɔ Ala donbaliw ni an Matigi Yesu Kibaru Duman kan minebaliw la. Olu ka tɔrɔ na ke halakili banbali ye. U na gen ka bɔ Matigi ni a ka sebaaya nɔrɔ kɔrɔ a na tuma la.

–2 Tesalonikaw 1.7-9

“A file, ne be duba ni danga bila aw je kɔrɔ bi. Ne be Matigi aw ka Ala ka ci minnu fɔ aw ye bi, ni aw ye olu mara, aw na duba sɔrɔ. Nka ni aw ma Matigi aw ka Ala ka ciw mara...aw na danga sɔrɔ.”

–Duterɔnɔme 11.26-28

Ala ka Kibaru Duman kan minebaliw laban na ke di?
–1 Piere 4.17

Ani nenkunw bɛɛ ka jɔ a la ko Yesu Krisita ye Matigi ye. O na nɔɔɔ da Fa Ala kan.

–Filipekaw 2.11

“Mɔgɔ o mɔgɔ mana jɔ a la mɔgɔw jɛ na ko a ye ne ta ye, ne fana na jɔ a la ne sankolola Fa jɛ kɔɔ ko o tigi ye ne ta ye. Nka min bɛ i dalace ne la mɔgɔw jɛ na, ne fana na ne dalace o tigi la ne sankolola Fa jɛ kɔɔ.”

–Matiyu 10.32, 33

Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ ko Yesu ye Ala Denke ye, Ala tolen bɛ o la, o fana tolen bɛ Ala la.

–1 Yuhana 4.15

Ni i bɛ i jɔ a la i da la ko Yesu ye Matigi ye, ka da a la fana i dusu la ko Ala y'a lakunun ka bɔ suw cɛma, i na kisi. K'a masɔɔ mɔgɔ be dannaya ke a dusukun na ka tilen-nenya sɔɔ, a b'i jɔ a la a da la ka kisili sɔɔ.

–Romɛkaw 10.9, 10

Min bɛ ban Denke la, o bɛ ban a Fa fana la. Min bɛ sɔn Denke ma, o bɛ sɔn a Fa fana ma.

“Ni mɔgɔ min maloyara ne ni ne ka kumaw ma, Mɔgɔ Denke na maloya o tigi ma, ni a nana ni a ye-re nɔɔɔ ye tuma min na, ani a Fa nɔɔɔ, ani meleke senumaw nɔɔɔ.”

–Luka 9.26

A' ye aw hakili sigi ka to aw je na! K'a masoro aw jugu Sitane be yaalayaala i ko waraba konboto. A be se ka min soro k'a dun, a be o de jini. Aw ka a kele ka aw sinsinnen to dannaya la. —1 Piere 5.8, 9

O ko, Ni Senu ye Yesu jeminε ka taa kungokolon konε walisa Sitane k'a korobo. Nka Yesu ko: "Taa ka bo yan, Sitane, katuguni a seben-nen be fana ko: 'I ka i Matigi Ala bato ka baara ke o kelenpe ye.'" O ko, Sitane taara. Meleke dow nana Yesu mago je. —Matiyu 4.1, 10, 11

O bee ko, a' ye aw barika bonya Matigi ni a ka sebaaya fangama la. A' ye Ala ka keleke minenw bee

don aw la, walisa aw ka se ka jo ka Sitane ka nanbaraw kunben.

—Efesekaw 6.10, 11

An ka keleke minenw te nin dije taw ye, nka minen barikamaw don Ala fe, ka kele kunben kogow ci.

—2 Korentekaw 10.4

Ale [Sitane] kera mogofagala ye kabini folofolo. A ma to tije kan, katuguni tije si t'a konε...katuguni nkalontigela don, nkalon fa yere don.

—Yuhana 8.44

Ne ye o yafa...walisa Sitane kana se soro an kan, k'a masoro an be a ka ko ketaw kala ma.

—2 Korentekaw 2.10b, 11

Denw ye kelen ye farisogo ni joli la cogo min na, Yesu yere fana kera u bɔɔɔgɔnko ye ka niyɔɔ ta Hadamadenya la ten. A y'o ke walisa saya fanga be min bolo, Sitane kɔni, a ka o fanga tipe ni a yere saya ye.

—Heburuw 2.14

Min be to ka jurumu ke, o bɔra Sitane de la, katuguni Sitane be jurumu ke kabini fɔɔfɔɔ. Ala Denke y'i jira nin de kosɔn, walisa a ka Sitane ka kewalew tipe.

—1 Yuhana 3.8

“Ko a na ne ci olu ma walisa u jɛw ka yeɛ ka bɔ dibi la ka na keneyee-len na. U ka bɔ Sitane bolo ka na

Ala ma, walisa u ka jurumu w yafa sɔɔ ka sigi yɔɔ sɔɔ dannabaaw cema, olu minnu saniyara u ka dan-naya fe ale la.”

—Kewalew 26.18

Jɔni na an fara ka bɔ Krisita ka kanuya la? Bɔneba, wala jɛni, wala mɔgɔ ka tɔɔɔ, wala kɔngɔba, wala feere, wala siran kow wala fagali wa? Nka o kow bee la, an temenna se sɔɔbaaw bee kan an kanubaa barika la.

—Romekaw 8.35, 37

O de kosɔn, a' ye kolo Ala ye. A' ye jɔ Sitane jɛ ka a keɛ, n'o kera, a na boli k'i mabɔ aw la. A' ye gere Ala la, ale fana na gere aw la.

—Yakuba 4.7, 8

Kanuya ye Yesu ka cidenw ka sɛgɛsɛgɛli ye 37

Hali ni ne be mɔgɔw kanw ni mɛ-
lɛkɛw kanw fɔ, k'a sɔrɔ kanuya tɛ
ne kɔnɔ, ne kumakan na kɛ i ko
ntanan mankan wala weleninw.

–1 Kɔrentekaw 13.1

Nka Ni Senu den ye kanuya ye,
ani pagali, hɛrɛ, mupuli, hine, ju-
maya, dannamɔgɔya, sabali, yɛrɛ-
minɛli.

–Galasikaw 5.22, 23a

A y'a fɔ a ye a sipe filanan la ko:
“Yuhana denke Simɔn, i be ne ka-
nu wa?” Piere y'a jaabi ko. “Ɔwɔ,
Matigi, i y'a dɔn ko ne b'i kanu.”
Yesu y'a fɔ a ye ko: “Ne ka sagaw
kɔlɔsi.”

–Yuhana 21.16

“Ni aw be ne kanu, aw na ne ka ci
fɔlenw mara.”

–Yuhana 14.15

Ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ ko a be Ala ka-
nu, k'a sɔrɔ a be a balima koniya, o
ye nkalontigela ye. Katuguni a
jɛ be a balima min na, ni a tɛ o
kanu, a jɛ tɛ Ala min na, a be se ka
o kanu cogo di?

–1 Yuhana 4.20

“Ni aw be jɔgɔn kanu, mɔgɔw
bɛɛ n'a dɔn o de fɛ ko aw ye ne ka
kalandenw ye.”

–Yuhana 13.35

An y'a dɔn ko an bɔra saya la ka
don jɛnamaya la, katuguni an be
balimaw kanu. Min tɛ a balima
kanu, o tolen be saya la.

–1 Yuhana 3.14

Ka Ala kanu, o ye nin de ye, ka a
ka ci fɔlenw mara. A ka ci fɔlenw
man gelen.

–1 Yuhana 5.3

Yesu kununnen kɔ ka bɔ suw cɛma, dɔgɔkun don fɔlɔ sɔgɔma da jooɔa fɛ, a y'i jira Magadala Mariyama fɔlɔ la. A tun ye jine wolonwula gen ka bɔ o de la.

–Marka 16.9

Ale donna kiri la fo ka sa an ka ha-kɛw kosɔn, a kununna an jo sɔrɔli kosɔn.

–Romɛkaw 4.25

“Yesu ye ko minnu ke Yahutuwa ka jamana la ani Jerusalem, an ye o kow bɛɛ seerew ye. U y'a gengen jiri kan k'a faga. Ala y'a lakunun a tile sabanan don k'a to a k'i jira mɔgɔ dɔw la. A ma i jira mɔgɔw

bɛɛ la, fo seere minnu jɛnatɔmɔlen tun bɛ Ala fɛ ka kɔrɔ, anw kɔni minnu ye dumuni ke ka minni ke a fɛ a kununnen kɔ ka bɔ suw cɛma.”

–Kɛwalew 10.39-41

O don kunɔgɔn, Yesu ka kalandenw lajelen tun bɛ so kɔnɔ ko kura, Tɔma tun bɛ u fɛ yen. So daw sɔgɔlen tun don, nka Yesu nana k'i jo u cɛma k'a fɔ ko: “Here ka ke aw ye!” O kɔ, a y'a fɔ Tɔma ye ko: “I bolonkɔni don yan ka ne tɛgɛw file, i bolo mɔnɔbɔ k'a da ne kere la. I ka fara dannabaliya la ka dannaya ke.” Tɔma y'a jaabi ko: “Ne Matigi ni ne ka Ala!”

–Yuhana 20.26-28

“Waati be na, o waati ye sisan de ye, mɔɔɔɔ salenw na Ala Denke kan men, a menbaaw na jɛnamaya. Aw kana kabakoya o la, katuguni waati be na, mɔɔɔɔ salen minnu be kaburuw kɔɔɔ, olu n’a kan men. U na bɔ yen. Kɔɔɔmankelaw na kunun jɛnamaya kama, kojugukelaw na kunun kiri kama.”

—Yuhana 5.25b, 28, 29

Aw m’a don ko an minnu batisera Krisita Yesu la, ko an bee batisera a saya de la wa? Ayiwa an ni ale su donna jɔɔɔɔn fe batiseli fe saya la, walisa Krisita kununna ka bɔ suw cɛma a Fa nɔɔɔɔ barika la

cogo min na, o cogo la an fana ka taama jɛnamaya kuraya la. Ni an ni ale kera kelen ye a saya bisigi la, a jelen don ko an ni ale na ke kelen ye a kununni fana bisigi la.

—Romɛkaw 6.3-5

Ni Krisita be aw la, hali ni aw farikolow salen don jurumu kɔɔɔn, aw niw jɛnama don tilennenya kɔɔɔn. Ala min ye Yesu lakunun ka bɔ suw cɛma, ni o Ni sigilen be aw kɔɔɔ, ale min ye Krisita Yesu lakunun ka bɔ suw cɛma, o na aw farikolo sataw jɛnamaya a Ni bari-ka la, o min sigilen be aw kɔɔɔ.

—Romɛkaw 8.10, 11

“A [Ala] ye a je da a ka mɔgɔw kan ka u kunmabɔ....Ko a na an tila ka bɔ an juguw bolo, walisa an ja geleyalen ka baara ke ale ye, walisa an ka ke senumaw tilen-nenw ye a je kɔrɔ an si tilew bee la.”

–Luka 1.68, 74, 75

O layiduw tara an ye, balima kanulenw. O de y'a to an ka an saniya farisogo nɔgɔlenya ani dusukun nɔgɔlenya bee ma, ka saniyali dafa ni Ala nesiran ye.

–2 Kɔrentekaw 7.1

Ayiwa balimaw, aw ka kan ka taama cogo min na ka aw ko diya Ala ye, an ye aw kalan o la. Tije

don, aw be taama ten. Nka an be aw deli ka aw laadi Matigi Yesu tɔgɔ la ko aw ka jidi o la ka taa je. An ye ci minnu fɔ aw ye Matigi Yesu barika la, aw be olu don. Ala sago ye aw saniyali de ye, ko aw kana jatɔya ke. Aw bee kelen-kelen ka se ka a farikolo mine senuya ni bonyali la. Ala ma an wele nɔgɔlenya kama, fɔ saniyali.

–1 Tesalonikekaw 4.1-4, 7

Nka aw ka ke senumaw ye aw taama cogo bee la i ko aw welebaa Ala ka senu cogo min na, k'a masɔrɔ a seɓennen be Kitabu la ko: “Aw ka ke senumaw ye, katuguni ne ka senu.”

–1 Piere 1.15, 16

O de koson Yesu fana tɔɔrɔla ka sa dugu kɔfe, walisa a ka mɔgɔw saniya ni a yere joli ye.

–Heburuw 13.12

Ala ye an jɛnatɔmɔ Krisita la sani dije ka da, walisa an ka ke senumaw ni jalakibaliw ye ale je kɔrɔ....Ka jogo kura don aw la, o min dara Ala bisigi la, tije ka tilennenya ni a ka senumaya la.

–Efesekaw 1.4; 4.24

Siraba na ke yen, o sira na wele ko “Senuya sira.” Mɔgɔ nɔgɔlen si tena temen o sira fe, fo mɔgɔ saniyalenw dama. Mɔgɔ minnu be taama o sira fe, hali ni hakilintanw don, u tena fili.

–Esayi 35.8

Ni an b’an jo an ka jurumuw la, ale ye kantigi ye, a tilennen be ka an ka jurumuw yafa an ma, ani k’an saniya tilenbaliya bee ma.

–1 Yuhana 1.9

Ni o fenw bee na yeele ten, aw ka kan ka ke mun sifa mɔgɔ ye taama senuma ni Ala jɛsiran na?

–2 Piere 3.11

Aw ka here jini aw ni mɔgɔw bee ce, ka tugu senumaya nɔfe k’a masɔrɔ mɔgɔ si tena Matigi ye ni saniyali te.

–Heburuw 12.14

A’ ye bonya da Matigi tɔgɔ nɔɔrɔma kan. A’ ye aw jɔngiri Matigi je kɔrɔ ka a bato, aw masirilen ni senuya ye.

–Zaburuw 29.2

“Aw minnu ka jugu, ni aw be fen numanw di cogo dɔn aw denw ma, aw sankolola Fa tena Ni Senu di a delibaaw ma ka temen aw ta cogo kan kosebe wa?” –Luka 11.13

U tilara Ala delili la tuma min na, u lajelen tun be yɔrɔ min na, o yereyerela, u bee fara Ni Senu la ka Ala ka kuma fɔ ni ja geleya ye.

–Kewalew 4.31

“Ne na ne Ni don aw la walisa aw ka ne ka ko latigelenw sira taama ka ne ka sariyaw mara ka u ke.”

–Ezekiel 36.27

Aw kɔni te taama farisogo diya-pekow sira fe, nka aw be taama Ni

Senu barika la, ni a y’a sɔrɔ Ala Ni sigilen be aw kɔnɔ. Krisita Ni te min kɔnɔ, o tigi te Krisita ta ye fewu.

–Romekaw 8.9

“Nka aw na sebaaya sɔrɔ ni Ni Senu jiginna ka na aw kan tuma min na, aw na ke ne seerew ye.”

–Kewalew 1.8

Barnabasi tun ye mɔgɔ sebe ye, a falen tun be Ni Senu ni dannaya la.

–Kewalew 11.24

Dannabaaw kɔni fara jagali ni Ni Senu la.

–Kewalew 13.52

Aw kana aw jɛnamini ni diwen ye, kakalaya be o la de, nka aw ka fa Ni Senu la.

–Efesekaw 5.18

Matigi ka surun mągą dusu kasi-
lenw na, a be mągą dusu nimisi-
baato kisi. -Zaburuw 34.19

“Fen o fen be yen, ne ye olu bee
da. U bee be yen ne de barika la.”
Matigi ko ten. “Nka min ka di ne
ye, o ye mągą majiginnen nimisa-
baato ye, min be siran ne ka kuma
je.” -Esayi 66.2

Ne balima kanulenw, kərəbali
gelenma min be aw cema, i n’a fə
aw be tasuma cetige, aw kana
kabakoya o la, i n’a fə kabako fen
ye aw sərə, nka aw ka pagali k’a
masərə aw ye niyərə sərə Krisita
ka tərərəw la, walisa ni ale nərə

fana y’i jira tuma min na, aw ka
nisəndiya ka pagali kosebe.
-1 Piere 4.12, 13

“A na jeji bee ce ka bə u je la.
Saya tena ke tun, su kasi fana tena
ke tun, wala kasikan wala dimin,
k’a masərə fen fəlow temenna.”
-Jirali 21.4

I jigi da Matigi kan ka ko puman
ke. I sigilen ka to here la jamana
kəno ka tilennanya sira taama.
-Zaburuw 37.3

“A’ ye Ala ka masaya ni a ka ti-
lennanya jini fəlo. O mana ke, Ala
na o fenw bee di aw ma ka fara olu
kan.” -Matiyu 6.33

A bɛ sɛ ka kərɔbɔlenw dɛmɛ sisan,
k'a masɔrɔ a yɛrɛ tɔrɔla kərɔbɔli
fɛ. –Heburuw 2.18

Herɛtigi Ala na Sitane cɔngɔ aw
senw kərɔ sɔni. –Romekaw 16.20

Ni i bɛ jiw cɛtigɛ tuma min na, ne
na kɛ i fɛ yɛn. Ni i bɛ bajiw cɛtigɛ
tuma min na, u tɛna i tunun. Ni i
bɛ tasuma cɛtigɛ, a tɛna i jeni, ta-
suma mana tɛna i jeni.

–Esayi 43.2

Kərɔbɔli si ma aw sɔrɔ min ma
deli ka mɔgɔ sɔrɔ. Ala ye kantigi ye.
A tɛna sɔn aw kərɔbɔli ka tɛmɛn
aw barika dan yɔrɔ kan. Nka kərɔ-
bɔli mana sɛ, a na bɔ yɔrɔ jira wa-

lisa aw ka sɛ ka o kərɔbɔli muɟu.
–1 Kɔrentekaw 10.13

Mɔgɔ tilennen degun kow ka ca,
nka Matigi b'a tila u bɛɛ la.
–Zaburuw 34.20

An y'a dɔn ko fɛn bɛɛ bɛ baara kɛ
ɟɔgɔn fɛ ka ko ɟuman kɛ Ala kanu-
baaw ye, olu minnu welela ka kɛɟɛ
ni a ka ko latigelen ye.

–Romekaw 8.28

Sarakalasebaaw kuntigi min tɛ
sɛ ka hine an na an ka barika-
ntanya kow la, o tɛ an fɛ. Nka an
ka sarakalasebaa kuntigi kərɔbɔra
fɛn bɛɛ la i ko an yɛrɛw, jurumu
kɔni sɛn t'a la. –Heburuw 4.15

“Min mana se sɔrɔ, o na ke nin kow ciyentalala ye. Ne na ke o ka Ala ye, a na ke ne den ye.” –Jirali 21.7

“Min mana se sɔrɔ, ne na o ke samasen ye ne ka Ala batosoba kɔnɔ, a tena bɔ yen tun abada. Ne na ne ka Ala tɔgɔ sɛbɛn a kan ani ne ka Ala ka dugu Jerusalem kura tɔgɔ, o bɛ jigin ka bɔ sankolo la ne ka Ala yɔrɔ. Ne na ne tɔgɔ kura fana sɛbɛn a kan.” –Jirali 3.12

“Min mana se sɔrɔ ka ne ka ke-walew mara fo a laban, ne na fanga di o ma siyaw kun na.” –Jirali 2.26

“Min mana se sɔrɔ, fini jemanw na don o kan na. Ne tena a tɔgɔ jɔsi ka bɔ jɛnamaya kitabu la. Ne n’a fɔ ne Fa ni a ka mɛlɛkɛw jɛ kɔrɔ ko o tigi ye ne ta ye.” –Jirali 3.5

“Min mana se sɔrɔ, ne na o lasigi ne fɛ ne ka masasigilan kan, i ko ne fana ye se sɔrɔ ka sigi ne Fa fɛ a ka masasigilan kan cogo min na.” –Jirali 3.21

“Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, tulo bɛ min fɛ, o ka o lamɛn! Min mana se sɔrɔ, jɛnamaya jiri min bɛ Ala ka alijɛnɛ la, ne na o den dɔ di o ma, a k’a dun.” –Jirali 2.7

Dannabaa minnu furulen don, ne b'a fo olu ye k'a geleya, ne kan te, Matigi kan don, ko: Muso kana fara a ce la. Ni a farala a ce la, a furubali ka to, wala a ka kasegin a ce ma. Ce fana kana a muso bila. Muso min furulen be, o sirilen be a ce la ka a ce jenama to, nka ni a ce sara, a haronyara. Ce min ka di a ye a be se ka furu o ma, nka o ka ke dannabaaw cema doron.

—1 Korintekaw 7.10, 11, 39

O cogo la muso min furulen don, o sirilen be a ce la sariya fe k'a ce jenama to, nka ni a ce sara, a haronyara a ce ka sariya ma. O de

koson ni a kera ce were muso ye ka a ce jenama to, a na wele jatamusu. Nka ni a ce sara, a haronyara o sariya ma. O tuma la ni a kera ce were muso ye, a te jatamusu ye tun.

—Romekaw 7.2, 3

“Mogon o mogon be a muso furu sa ka do were furu, o be jatoya ke. Min be muso furu salen furu, o be jatoya ke.”

—Luka 16.18

“Nka ne koni b'a fo aw ye ko mogon o mogon be a muso furu sa ni jatoya sababu te, o be a muso bila jatoya la. Ce min be muso furu salen furu, o fana be jatoya ke.”

—Matiyu 5.32

“Ni ne taara yɔrɔ laben aw ye, ne be na ko kura ka aw ta, walisa ne be yɔrɔ min na, aw fana ka ke yen.”

–Yuhana 14.3

“O tuma la Mɔgɔ Denke ka taamashyen na ye sankolo la. Dugukolo kan siyaw bee na kasi. U na Mɔgɔ Denke nato ye sankabaw kan ni fanga ni nɔɔrɔba ye.”

–Matiyu 24.30

“Ni mɔgɔ min ye ne ni ne ka kuma maloya ke a la bi mɔgɔ jatɔw jurumutɔw cema, Mɔgɔ Denke fana na o tigi maloya ke a la ni a nana a Fa nɔɔrɔ la ni a ka meleke senumaw ye.”

–Marka 8.38

Kanulenw, sisan an ye Ala denw

ye, nka an na ke min ye, o ma jira fɔlɔ. An y’a don ko Krisita mana i jira, an na ke a bɔɔɔgɔnkow ye, k’a masɔrɔ ale be cogo min na, an n’a ye ten. O jigi be mɔgɔ o mɔgɔ fe Krisita kan, o be a yere saniya i ko ale ka senu cogo min na.

–1 Yuhana 3.2, 3

“Aw fana labennen ka to, k’a masɔrɔ aw te miiri ko Mɔgɔ Denke be na waati min na, a be na o waati yere de la.”

–Luka 12.40

“Mɔgɔ Denke kɔni bɛna na a Fa nɔɔrɔ la, a ni a ka melekew. O mana ke, a na mɔgɔw bee kelen-kelen sara ka keje ni u ka kewalew ye.”

–Matiyu 16.27

“Sankolo ni dugukolo na temen, nka ne ka kumaw tena temen abada.”
–Luka 21.33

Katuguni kiraya kuma si ma na mɔgɔ sago la abada, nka Ala ye a ka kuma min di mɔgɔw ma, u kumana ka o fɔ Ni Senu de barika la.
–2 Piere 1.21

Kitabu kuma bɛɛ kera a sebenni-kelaw kɔnɔ Ala dafiye fe. Nafa b’a la kalanni ni kɔrɔfɔli ni latilenni kama, ani kololi, tilennenya ko la.
–2 Timote 3.16

I ka kuma ye fitine ye ne sen ye, a bɛ yeelen bɔ ne ka sira la.
–Zaburuw 119.105

“Aw ka kan ka Ala deli tan ko: ‘An Fa min bɛ sankolo la, i tɔgɔ ka saniya. I ka masaya ka na. I sago ka kɛ dugukolo kan i ko a bɛ kɛ sankolo la cogo min na. An ka bi dumuni di an ma. An ka hakew yafa an ma, i ko an fana bɛ yafa an hake tabaaw ma cogo min na. I kana an don kɔrɔbɔli la, nka an kisi Sitane ma. [Katuguni masaya ni sebaaya ni nɔɔrɔ ye e de ta ye badaa-badaa. Amiina.]’ Ni aw bɛ mɔgɔ tɔw ka hakew yafa u ma, aw sankolola Fa na yafa aw ma fana. Nka ni aw te mɔgɔ tɔw ka hakew yafa u ma, aw sankolola Fa tena aw ka hakew yafa aw ma fana.” –Matiyu 6.9-13

Ala ka Kisili Cogo

Ne mago be Kisibaa la.

Mogow bee ye jurumu ke, u
bee desera Ala nora la.

—Romekaw 3.23

Krisita sara ne koson.

Krisita sara sije kelenpe juru-
muw koson, tilennen torola
tilenbaliw na, walisa a ka an
lase Ala ma.

—1 Pierre 3.18

***Wajibi don ne ka nimisi
ne ka jurumu la.***

Mogo min be a ka hakew
dogo, o ka ketaw te je, nka min
be i jo u la ka u dabila, makari
na ke o la.

—Ntalenw 28.13

***Ne ka kan ka son Yesu ma
dannaya barika la.***

O bee n'a ta, minnu sonna a
ma ka da a la, a ye fanga di olu
bee ma ka ke Ala denw ye.

—Yuhana 1.12

***Ne be se ka don ko ne
kisilen be.***

O Denke be min fe, jena-
maya be o fe.

—1 Yuhana 5.12

“Tije tije la ne b'a fo aw ye
ko: Min ye ne ka kumaw lamem
ka da ne cibaa la, jenamaya
banbali be o tigi fe. O sen te kiri
la, nka a bora saya la ka don
jenamaya la.”

—Yuhana 5.24

Published in numerous languages as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for prayerful distribution, write in English. Specify which language(s) you need and how many booklets.
World Missionary Press, PO Box 120, New Paris, IN 46553-0120 USA

Read booklets online or by App
www.wmp-readonline.org

www.wmpress.org

10-17

5 Bambara HFA